

УДК 657

Лищенко О.Г.¹, Попова К.А.²

¹ канд. економ. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУ-611м НУ «Запорізька політехніка»

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Облікова політика - це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [1]. Трактуювання поняття «облікова політика» як у МСФЗ, так і в українському законодавстві передбачає, що підприємство до початку звітного періоду вибирає в межах, встановлених стандартами або іншими нормативними документами, певні методи, методики, способи оцінки, форми організації обліку, які використовуються ним для ведення поточного обліку і складання фінансової звітності [2]. Згідно цьому визначенню облікова політика - це головний механізм організації обліку будь-якого підприємства. Тому дослідження і вдосконалення організації облікової політики це важливе завдання як для сучасної економічної науки, так і для облікової практики.

Бухгалтерський облік на підприємстві треба вести за певними принципами. А для цього підприємству потрібно обережно вибирати облікову політику. На теперішній день єдиного стандарту облікової політики та зразку наказу про встановлення облікової політики немає, тому керівництву підприємства треба досить серйозно підійти до питання розробки облікової політики. Облікова політика є законодавчою основою роботи бухгалтерів, що являє собою комплекс заходів з організації обліку і всі положення, які містять розпличате тлумачення в правових документах. Обов'язковість створення облікової політики підприємства визначена згідно законодавства. Так, відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємство самостійно визначає облікову політику, а питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника або уповноваженого органу (посадової особи), згідно законодавства та установчих документів [1].

Формування облікової політики звичайно складається з декількох етапів. Першим етапом встановлюється предмет облікової політики для конкретного підприємства, відповідно до фактів господарської діяльності. Другим етапом визначаються певні умови, явища і процеси, які впливають на створення облікової політики. Третім етапом передбачається розгляд загальних теорій у організації облікової політики з боку сукупності факторів, виявленої на минулому етапі; при їхній адекватності ці теорії закладаються в основу облікової політики. І четвертим етапом відбираються найімовірніше придатні для використання підприємством методи та засоби ведення бухгалтерського обліку. Відбір проводиться зі всіх потенційно можливих методів та засобів, відповідно до прийнятих на минулому етапі теорій і запропонованих нових, на другому етапі, факторів вибору.

Зміни та доповнення до облікової політики підприємства оформляються наказом керівника. Але при внесенні в облікову політику змін великого

обсягу або значно впливаючих на її суть, наказ краще оформити в новій редакції.

У цілому, і у вітчизняному, і у міжнародному бухгалтерському обліку виділяють два методи відображення наслідків зміни облікової політики:

перспективний - застосування нової облікової політики до операцій, інших подій і обставин, які мали місце після дати зміни облікової політики;

ретроспективний - застосування нової облікової політики до операцій, інших подій та умов таким чином, наче нова облікова політика застосовувалася завжди.

МСБО 8 передбачає ретроспективне застосування змін в обліковій політиці проводити з допомогою коригування залишку кожного компонента власного капіталу на початок звітного періоду, на який зміна впливає, за найперший поданий попередній період, так, наче нова облікова політика застосовувалась завжди. Таким чином МСБО 8 полягає у тому, що нова облікова політика вживається не з дати її фактичного вживання у поточному звітному періоді, а з дати, коли її практично можливо вживати до порівняльної інформації, що розкривається у фінансовій звітності [3]. Вивчення особливостей порядку зображення в бухгалтерському обліку і звітності наслідків зміни облікової політики при використанні ретроспективного методу, вказує на те, що дані бухгалтерського обліку і дані бухгалтерської звітності за попередні звітні періоди не редагуються, тобто ніяких облікових записів у бухгалтерському обліку працівники бухгалтерії не роблять і згідно цьому показники звітності теж не змінюються.

Отже, облікова політика грає велику роль на підприємстві, і для її кращої організації треба вивчити інструкції та вказівки щодо організації, методології і техніки обліку в зазначеному підприємстві та вивчити саме підприємство: його структуру, технологію, методологію і техніку планування, організацію та системи оплати праці, джерела й умови постачання, порядок збуту продукції, взаємовідносини з державним бюджетом та податковою системою, порядок фінансування та кредитування. Також через прийняття законів, постанов, положень та інших нормативних документів, у яких сформульовано можливі варіанти інших рішень здійснення облікових процедур, рівень свободи підприємства у організації облікової політики обмежується державою. На законодавчому рівні затверджена вимога, що сформована облікова політика підприємства має бути оформлена розпорядчим документом із належними додатками і мусить гарантувати виконання підприємством усіх правил і процедур бухгалтерського обліку, створення умов для продуктивної праці бухгалтерської служби та ефективного управління підприємством загалом. Потенційно корисними дослідженнями у даній сфері є визначення основних проблем організації облікової політики на підприємствах в Україні та

удосконалення порядку створення облікової політики, зважаючи на сьогоденні потреби користувачів бухгалтерської і фінансової інформації, закордонний досвід та законодавство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. №996–XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

2. Облікова політика на підприємстві: сутність та значення та етапи організації. URL: <http://surl.li/bseqy>

3. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки : міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_020